

“Det skulle verkligen vara roligt om sociokrati implementerades på riksnivå inom Miljöpartiet.”

Ann Sarner bor i Röstånga by intill Söderåsens naturreservat i Skåne. Efter att ha arbetat som mellan- och högstadielärare under flera år bestämde hon sig för att överta och driva Klåveröds Vandrarhem på Söderåsen. När Ann några år senare avyttrade verksamheten tog hon några sabbatsår som utökades alltmer och som till sist medförde att hon vid 63 års ålder pensionerade sig.

Anns sociokratiska resa

Under 2012 började Ann tillsammans med andra lokalt engagerade lokalbor att planera uppförandet av en ekoby, Rekobyn, i Röstånga (läs mer: [rekobyn](#)). Genom detta projekt fick hon höra talas om sociokrati eftersom en medlem i föreningen hade erfarenhet av sociokrati och kände någon som visste ännu mer.

Ann hade som lärare deltagit i många sammanträden och hon minns att det ofta fanns ett missnöje efter möten där ” 52% var nöjda men resten gnällde”. Hon

upplevde dessutom mellanchefernas problematiska arbetssituation där de jobbade hårt för att få igenom förslag i ledningen samtidigt som kollegorna inte ansåg att deras problem blev tagna på allvar. Sociokrati ser till att lösa problemet i detta avseende genom att man har dubbla länkar mellan kretsar, menar Ann.

Ann minns att Rekobyn under ett Leaderprojekt kontaktade Andreas Jonsson, certifierad konsult och utbildare inom sociokrati samt kursansvarig för sociokratikursen på Holma Folkhögskola som höll en workshop för föreningsmedlemmarna. Hon blev alltmer intresserad och studerade vidare för att certifiera sig som facilitator. Ann deltog också i en veckas internatutbildning i Danmark med SoFA- grundarna Jerry Koch-Gonzales och Ted J. Rau som medförde att hon kände sig inspirerad att jobba vidare med sociokrati.

Hon har även deltagit i SoFA Academy ([Sociocracy Academy - Sociocracy For All](#)) där hon har genomgått hälften av utbildningen. Ann har arbetat som sociokratilärare på Holma Folkhögskola samt översatt boken *Vem Bestämmer Vem Som Bestämmer? Sociokrati steg för steg. Gruppens första möten* (av Ted J. Rau) från engelska tillsammans med Sofie Malm som är certifierad utbildare och också en av lärarna på Holma.

Ann menar att man inom Rekobyn kunde införa alla delar av sociokratin och att detta medverkade till avsevärda förbättringar på föreningens möten; tydlig mall för mötet och tydlig slutpunkt, inga övriga frågor och ingen ojämn balans i att vissa talade mer än andra. Plötsligt uppdagades att en person som ofta suttit tyst hade många goda idéer. Man införde också att arbete delegerades till kretsar och allt fungerade bra fram tills att den ekonomiska krisen drabbade samhället och både räntor och materialkostnader steg avsevärt.

Engagemanget i föreningen Rekobyn avtog och planerna lades på hyllan samtidigt som föreningen knoppades av till bland annat Röstånga Energikooperativ som idag har cirka 100 medlemmar och som använder delar av sociokratin i sin organisation. Man har inte gett upp planerna för Rekobyn, menar Ann men själv förflyttade hon sitt engagemang till andra intresseområden.

Ann engagerar sig numer i Miljöpartiet Svalöv där hon till en början upplevde möten som ganska röriga. Hon och ytterligare en partimedlem har successivt infört delar av sociokrati såsom samtycke, rundor och levande mötesdokument. Hon berättar att ordförande för avdelningen kände sig obekvämt, upplevde stress över att hålla i möten och blev väldigt tacksam över att någon annan övertog facilitering av dessa. Ordförande kunde fortsättningsvis koncentrera sig på att enbart leda lokalavdelningen. I gruppen hade man också haft problem med att vissa medlemmar talade väldigt länge och ofta. Nu använder man tidsangivelser för varje dagordningspunkt för att bryta tendensen, vilket fungerar bra.

Genom sociokratin har Ann fått kontakter världen över, bland annat nämner hon Advocates for Sociocracy in Cohousing (Förespråkare för sociokrati i boendegemenskaper).

- Människor från hela världen möts och ger varandra inspiration, hoppfullhet, gemenskap, delaktighet och glädje. Detta har berikat mig personligen.

På frågan hur Ann känner sig efter ett sociokratisk möte i jämförelse med ett ordinärt sådant säger hon med övertygelse:

- Utcheckning gör allt!

Ann minns hur hon förut gick från möten där många problem och hinder tagits upp, med känslor av oro och upprördhet. Genom att sociokratiska möten alltid avslutas med utcheckning upprätthålls en positiv och empatisk ton trots att svårigheter tagits upp under mötet: "vi ska fixa detta" och "tack för bra facilitering" gör att man lämnar mötet med en positiv känsla. Hon tillägger att incheckning är lika viktigt för att komma in i mötet med fullständigt fokus.

Fördelar och utmaningar

Sociokrati är bra för gräsrotsrörelser och föreningar och fördelarna är att alla kommer till tals, mer möteseffektiva möten och att gruppkänslan stärks, säger Ann.

Inom Miljöpartiet Svalöv fungerar det levande mötesdokumentet, rundor, samtycke samt in- och utcheckning bäst just nu. Viktigt är också att samtliga dokument är öppna för samtliga, via Google Drive, så att transparensen föreligger.

När det gäller utmaningar med sociokrati i samhället har Ann svårt att se hur det skulle gå till att införa sociokrati i större skala. Hon nämner en sociokratikollega i Danmark, Mette Aagaard, som skrivit en bok om ett projekt som införde sociokrati inom kommunal hemtjänst: *Medledning – När Teamet er Chef*. Införandet av sociokrati fungerade bra till en början och responsen var mycket positiv men när nya politiker tillsattes var dessa inte villiga till att använda ekonomiska resurser på utbildning i sociokrati. Det krävs ständig utbildning av nyanställda. Alla inom organisationen behöver viss kunskap i sociokrati och åtminstone några bör ha väldigt god kunskap, menar Ann.

På frågan om det är något hon skulle vilja utveckla inom sociokratin, svarar Ann nekande. Hon nämner därefter att NVC (Non Violence Communication) är väldigt intressant eftersom konflikter måste lösas inom varje organisation.

Framtidsvision

Ann tänker att det verkligen skulle vara roligt om sociokrati implementerades på Miljöpartiets riksnivå. Hon tror att Miljöpartiet har ett arbets- och förhållningssätt som medför att sociokrati inte skulle vara alltför svårt att implementera i organisationen.

Samhällets lagar kräver sitt och ibland står dessa i motsatt förhållande till sociokratisk organisation, menar Ann. Sedan nämner hon glatt att man under

intervjudagens kväll troligtvis kommer samtycka till att "avskaffa" styrelsen inom Miljöpartiet Svalöv.

- Okey, den kommer att finnas på papperet men inte i vårt praktiska utövande.

Att sociokrati skulle genomsyra hela samhället ser Ann som en dröm svår att nå. Hon tror att man kanske får nöja sig med att möten använder rundor och att de blir mer effektiva.

Tips till den som påbörjar sociokratiarbete

- Facilitera, facilitera, facilitera, svarar Ann på frågan om vilket tips hon vill ge den som är ny inom sociokrati. Det är svårt i början, men blir alltmer givande med tiden. Ta också hjälp av en kompis som du snabbutbildar innan du ska påbörja implementering av sociokrati i en organisation. Var inte ensam.

På frågan om vilka tips hon skulle ge den som vill införa sociokrati i sin verksamhet skiljer Ann på en nystartad organisation och en organisation som varit i gång ett tag. Till den som vill starta upp en organisation rekommenderar Ann boken *Vem Bestämmer Vem Som Bestämmer* som just beskriver hur man startar upp möten, väljer roller m.m.

- Prova sociokrati under ett halvår genom att följa råden i boken och följ därefter upp.

Till den som vill införa sociokrati i en organisation som funnits längre tid ger Ann rådet att införa det successivt.

- Börja exempelvis med rundor och utvärdera efter en tid. Går detta bra, lägg till något annat sociokratiskt verktyg och utvärdera igen och så vidare.